

Załącznik nr 4.

**PROGRAM PROFILAKTYKI
ZESPOŁU SZKÓŁ NR 21
W GORZOWIE WLKP.**

Program Profilaktyki Zespołu Szkół nr 21 w Gorzowie Wlkp. uzupełnia program wychowawczy. Celem jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, wzmacnianie czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka. Formy i sposoby działań zakresu profilaktyki dostosowane są do wieku uczniów. Program ten kierowany jest do każdego ucznia, zarówno zdolnego jak i ze specyficznymi oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potrzebującego pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz materialnej. Program odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole, klasie szkolnej i środowisku. Zakładamy, że dzięki naszemu zaangażowaniu każdy z uczniów poradzi sobie w trudnej sytuacji i osiągnie sukces na zgodnie ze swoimi możliwościami.

Założenia szkolnego programu profilaktyki

- Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń.
- Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu wydarzeń z życia szkoły tj. imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść itp.
- Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez samorząd uczniowski, współorganizowanie imprez ogólnoszkolnych i charytatywnych.
- Uwrażliwienie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych.
- Eliminacja zachowań agresywnych i dyskryminacyjnych.
- Współdziałanie z rodzicami przy realizacji zadań wychowawczych.
- Promocja szkoły poprzez udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym.
- Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów.
- Dalsze diagnozowanie potrzeb uczniów i wspieranie ich indywidualnych dążeń i aspiracji.
- Dalsze monitorowanie zachowania i przeciwdziałanie przejawom niepożądanych zachowań.
- Wspieranie rozwoju społecznego dzieci 6- letnich w grupach zerowych i klasach 1-szych
- Przygotowanie uczniów do przejścia na następny etap rozwoju (II etap edukacji, gimnazjum).

Cele szczegółowe programu

➤ Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią

- Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w szkole.
- Zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania.
- Bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i imprez szkolnych.
- Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły.
- Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie.
- Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia: powódź, pożar, zachowanie na szkolnym korytarzu, szatni, klasie szkolnej, sali gimnastycznej, boisku szkolnym.
- Uwzględnienie profilaktyki uzależnień: problem narkotyków, dopalaczy, palenie papierosów, picie alkoholu, zachowania agresywne.

➤ Eliminacja zachowań agresywnych i przemocy w szkole

- Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole.
- Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić.
- Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych.
- Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji.
- Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych.
- Wzbudzanie empatii, tolerancji, zachowań prospołecznych i antydyskryminacyjnych.
- Pedagogizacja rodziców.

➤ Rozwijanie umiejętności współzycia społecznego

- Przedstawienie zasad i reguł współzycia w klasie i szkole.
- Edukacja prawna uczniów.

- Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych.
- Uwrażliwienie uczniów na akceptację odmienności.
- Kształtowanie postaw tolerancyjnych i antydyskryminacyjnych.
- Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.

➤ **Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia**

- Propagowanie zdrowego trybu życia.
- Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
- Uświadomienie konieczności zachowania higieny i ergonomii pracy.
- Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.
- Poszerzanie zainteresowań i wiedzy ucznia

➤ **Profilaktyka uzależnień**

- Kształtowanie postawy asertywnej..
- Profilaktyka palenia papierosów.
- Profilaktyka picia alkoholu.
- Profilaktyka narkomanii, lekomanii, uzależnienia od komputera.
- Rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków.
- Wdrażanie wybranych programów profilaktycznych

➤ **Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju**

- Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.
- Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów.
- Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
- Zapobieganie nadmiernej absencji uczniów
- Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń.
- Pomoc uczniom w organizowaniu i planowaniu swojej pracy.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.

➤ **Wdrażanie metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach**

- Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych.
- Wdrażanie zachowań asertywnych.
- Pomoc uczniom w radzeniu sobie ze stresem.
- Pomoc uczniom w radzeniu sobie z własnymi ograniczeniami.
- Kształtowanie umiejętności szukania pomocy.

Zadania profilaktyczne nauczycieli szkoły podstawowej

- zwracanie- podczas dyżurów szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, schody, szatnie itp.,
- informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia.
- wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji,
- natychmiastowa, zgodna ze Statutem Szkoły reakcja na przejawy agresji rówieśniczej, przemocy i zachowania dyskryminacyjne.
- dawanie przykładów odpowiedzialności, sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Zadania profilaktyczne wychowawców klasowych.

- pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, uruchomienie akcji informacyjnej mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, pedagoga, psychologa, dyrektora szkoły,
- podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów- godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.),
- współpraca z rodziną- inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, np. wywiadówki profilaktyczne,

- realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, przeciwdziałania agresji , rozwijania umiejętności interpersonalnych,
- wprowadzanie zajęć redukujących napięcie, relaksacyjnych, zajęć śródlekcyjnych,
- organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce,
- kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia.,
- systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci,
- pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości.

Zadania profilaktyczne pedagoga szkolnego

- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- wprowadzanie zewnętrznych programów profilaktycznych
- organizowanie pogadanek, prelekcji dla uczniów z udziałem policji, psychologa, lekarza,
- pedagogizacja rodziców.

Zadania profilaktyczne psychologa szkolnego

- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- indywidualna pomoc uczniom w rozwiązywaniu sytuacji trudnych,
- organizowanie pogadanek, prelekcji i godzin wychowawczych dla uczniów,
- psychoedukacja rodziców,
- wsparcie nauczycieli.

Zadania profilaktyczne rodziców

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania profilaktyczne dla rodziców :

- każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolne.

- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym, psychologiem bądź Dyrektorem /zastępcą/ Szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom.
- rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

Formy realizacji programu profilaktycznego

- W realizacji programu łączącego wychowanie, nauczanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych oraz wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów wykorzystuje się:
 - a) przedmioty nauczania,
 - b) godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
 - c) ścieżki edukacyjne – „edukacja prozdrowotna”, „edukacja czytelnicza i medialna”, „edukacja ekologiczna” realizowane przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów,
 - d) zajęcia sportowe,
 - e) zajęcia pozalekcyjne,
 - f) uroczystości klasowe, szkolne,
 - g) imprezy ogólnopolskie i regionalne,
 - h) zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone przez psychologa i pedagogów (trening umiejętności społecznych, socjoterapia, zajęcia wyciszające, praca zespołów dla dzieci z klas „0”)
- Metody np.: ankiety, rozmowy, obserwacje, wykorzystane w ewaluacji wynikać będą z charakteru działań, warunków i okoliczności w których te działania są realizowane.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

L.p.	Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne i współpracujące
1.	Pedagogizacja rodziców - zagadnienia dot. uzależnień, potrzeb kolejnych etapów rozwojowych, okresu dojrzewania, przemocy i agresji, wychowawczej funkcji rodziny.	Tablice informacyjne dla rodziców Pogadanki, prelekcje, indywidualne rozmowy, spotkania z gośćmi.	Na bieżąco, w zależności od potrzeb	Wychowawcy, pedagog, psycholog pielęgniarka, zaproszeni goście (policjant, strażnik miejski, terapeuci)
2	Integracja klasowa i szkolna.	Uroczystości i imprezy klasowe z udziałem rodziców. Uroczystości szkolne. Zajęcia integracyjne w klasach 0 , I, III i IV prowadzone przez wychowawców.	Przynajmniej raz w semestrze Wg kalendarza imprez Wrzesień , czerwiec	Wychowawcy, wyznaczeni nauczyciele, pedagog, psycholog, rodzice
3	Bezpieczna droga do szkoły, bezpieczeństwo w życiu codziennym. Udzielanie pierwszej pomocy.	Zajęcia według planu wychowawcy. Zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy realizowane w każdej klasie. Spotkania ze Strażą Miejską kl. 0 – VI. Monitorowanie zachowań uczniów podczas pobytu w świetlicy.	Na bieżąco Po ustaleniu Cały rok	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele, rodzice, zaproszeni goście (policjant, strażnik miejski) Kierownik świetlicy, nauczyciela świetlicy
4.	Likwidowanie deficytów	Zajęcia terapii pedagogicznej	Cały rok	Wychowawcy, pedagog, psycholog, terapeuci

	rozwojowych w szczególności u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze Zajęcia logopedyczne Socjoterapia' Zajęcia wspierające rozwój Pomoc w odrabianiu lekcji		pedagogiczni, logopeda rodzice, wolontariusze
5.	Motywowanie uczniów do właściwego zachowania poprzez przestrzeganie systemu nagród i kar.	Stosowanie na co dzień wewnątrzszkolnego systemu nagród i kar oraz klasowych reguł i ustaleń. Wprowadzenie zeszytów wychowawczych dla uczniów ze szczególnymi problemami w dostosowaniu się do norm funkcjonowania szkolnego.	Cały rok	Dyrekcja, pedagog, wychowawcy, nauczyciele, rodzice
6.	Przeciwdziałanie agresji, przemocy psychicznej, zachowaniom dyskryminacyjnym, wymuszeniom i kradzieżom.	Zajęcia dotyczące przeciwdziałania agresji realizowane w każdej klasie. Spotkania uczniów z policją i strażą miejską Spotkania Zespołu Profilaktyczno-Wychowawczego z uczniem i rodzicem.	Na bieżąco, w zależności od potrzeb	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele, rodzice, Zespół Profilaktyczno- Wychowawczy, zaproszeni goście - policja, straż miejska
7.	Zapobieganie kontaktom z alkoholem, papierosami, narkotykami, lekami.	Zajęcia dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom realizowane w każdej klasie przez wychowawcę w ramach godzin wychowawczych. Spotkania uczniów kl. V –VI z zaproszonymi gośćmi nt. skutków uzależnień.	Cały rok	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele, pielęgniarka, rodzice, zaproszeni goście

		Spotkanie rodziców z zaproszonym gościem dot. narkotyków. Udział w ogólnopolskich i regionalnych działaniach profilaktycznych.		
8.	Promowanie zdrowego stylu życia.	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, konkursów, zawodów sportowych, kół zainteresowań, zielonych szkół.	Cały rok	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele, pielęgniarka, rodzice
9.	Ochrona uczniów przed niepożądanymi treściami w Internecie oraz brutalnymi programami i grami komputerowymi.	Zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy w Internecie, uzależnieniom od komputera, świadomego korzystania z komputera:	Cały rok Cały rok	Rodzice Wychowawcy, Nauczyciel informatyki
10.	Wspieranie dzieci w trudnej sytuacji materialnej i zaniedbanych środowiskowo.	Rozmowy indywidualne z wychowawcami, uczniami, rodzicami – bezpłatne obiady, paczki okolicznościowe, podręczniki szkolne, stypendia socjalne, zasiłki, wolontariat. Współpraca z Radą Rodziców.	Na bieżąco, w zależności od potrzeb	Dyrekcja, Zespół Profilaktyczno- Wychowawczy, wychowawcy, pedagog, nauczyciele, rodzice

Ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyki

Program profilaktyki realizowany jest przy współpracy z organizacjami i instytucjami wspomagającymi dzieci i rodzinę.

- Szczegółowa strategię działań profilaktycznych zawiera „Harmonogram działań profilaktycznych”.
- Ocena planowanych przedsięwzięć profilaktycznych dokonana będzie raz do roku na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

- Program profilaktyki poddany będzie monitorowaniu i ewaluacji wraz z programem wychowawczym szkoły w zależności od zaistniałych potrzeb.
- Wyniki będą wskazówkami do pracy w kolejnych latach.